
IOM International Organization for Migration
OIM Organisation internationale pour les migrations

Kulturorienterings Rapport
Kulturorienteringsprogrammet (KO)
For palestinere i Namsos
Namsos-Samfunnhus
22-24.04.09

Niran Jamil Kilano
Tokulturell kursholder IOM/ Oslo
April/ 2009

Namsos

1. Introduksjon

Den internasjonale organisasjonen for migrasjon i Oslo (IOM), i tett samarbeid med Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDi), gjennomfører kulturorienteringskurset (KO) for overføringsflyktninger som skal til Norge. I noen spesielle tilfeller gjennomfører IOM kurset etter at flyktningene har kommet til Norge. Denne rapporten handler om KO som ble gjennomført i Namsos for flyktningene som kom fra Al-Waleed leir i Irak.

Palestinian refugees stranded at Al Waleed camp close to Iraq's border with Syria. © UNHCR

www.map-uk.org

www.ccrweb.ca

Al-Waleed: Al-Waleed mottaket ligger i det irakiske fylket Al-Anbar ca. 2km langt i ørkenen. Dette er ”no-man’s land” i grenselandet mellom Irak og Syria. I 2008 meldte UNHCR at det bor mer enn 1,649 flyktinger der. Arabiske kilder viser mer enn 2,000 og at 1,602 av dem er palestinere fra Irak. Disse palestinere er Sunni muslimer og har bodd i Irak-Bagdad siden 1948, grunnet den arabisk - israelske konflikten. De fleste av dem kom fra Hayfas landsbygda i Palestina.

Bakgrunn: I 1948 ble ”den arabiske ligaen” enig om at palestinerne som ble evakuert ikke skulle få statsborgerskap i de land hvor de ble bosatt, med unntak av Jordan. Denne beslutningen ble tatt for at palestinerne ikke skulle miste rettighetene sine for ”den ligaliske returen”. Denne terminologien er blitt brukt i FN, når arabere og israelere har hatt debatter. I 1948 ble det bestemt at palestinske flyktinger som de kalles på arabisk, måtte bo i bestemte land. De kunne flytte til Irak, Syria, Jordan, Egypt, Libanon og vest bredden. De hadde ikke rett til å flytte til et annet arabisk land.

En annen gruppe enn de i Al-Walid er også palestinere som flyttet fra Kuwait til Irak etter den irakiske invasjonen til Kuwait i 1991. I Saddam Husseins periode samarbeidet palestinere med regjeringen i Irak, og ble støttet av regjeringen. I Irak fikk de like rettigheter som irakere innenfor undervisning, arbeid, militæret, pensjon, helse osv.

Den amerikansk ledet invasjonen mot Irak førte til blodige konflikter mellom palestinere og irakere, i Al-Albaladiyat området i Bagdad. Palestinere prøvde å flykte til Syria, men ble hindret av myndighetene. Familiene var redde for å reise tilbake til Bagdad så de bosatte seg i et område, der det var tollkontorer og en moské som ikke var ferdig utbygget.

Flyktingene sa at de organiserte og drev en skole på egenhånd. Etter at UNHCR tok ansvaret for leiren fikk folk hjelp og ble bosatt i Norge og andre land.

Beskrivelse av kursdeltakere: Kursdeltakerne som deltok i kulturorienterings programmet var 2 menn og 3 kvinner mellom 27-67 år. De utgjør to familier som har bodd og levd som irakere. De snakket irakisk med palestinsk dialekt, gikk på skoler der og levde med både

irakisk og palestinsk kultur. Under Saddam Husseins regime ble de støttet med gratis leiligheter og lønn fra staten, men etter 2003 når Saddam Hussein ble fjernet fra makten opplevde de mye vondt. Vold, aggresjon og redsel for mord og kidnapping gjorde at de flyktet til Al-Waleed mottaket og der møtte de UNHCR.

Kursdeltakerne beskrev den inhumane situasjonen de opplevde. Situasjonen i leiren var vanskelig. I ett telt var det toalett, dusj, kjøkken hvor de spiste og barna sov og lekte. De ble oppdaget av humanitære organisasjoner, som krysset grensen mellom Irak og Syria for å støtte irakere etter 2003. Flere barn og eldre omkom i leiren fordi de manglet medisiner. KO kurset ble holdt over tre arbeids dager. Hver dag var det undervisning i 5 timer, og alle deltakerne deltok i kurset.

2. Svar på spørsmål om livet i Norge

Geografi og bosetting i Norge

Deltakerne visste lite om Norge. De klaget over at Norge var det eneste landet som flyktninger ikke visste noe om før de reiste.

Tilbakemeldingene var: ”Vi visste ikke hvor vi skulle hen, eller noe konkret om landet”, ”vi fikk ingen brosjyrer eller opplysninger om landet vi skulle til” og ”jeg kjente en person i Norge som jeg ringte for å vite litt om livet der. Om klimaet, klær og om staten ga oss penger eller om vi måtte mate oss selv”.

Dette førte til at vi snakket om geografi, klima og befolkningen. Vi snakket om nordmenn og samer og hvilke nasjonaliteter flyktninger kom fra, i fylkene og de store byer i Norge. Det var mange spørsmål om bosetting, familiejenforening, plikter, lover og regler. Rettighetene rundt statsborgerskap til statsløse var det mest interessante. I Irak får man ikke statsborgerskap selv om man bor der i 40 år, men man kan få det i Norge etter 8 år. De ble forklart på en enkel måte hvordan bosetting i Norge fungerer.

Mat og helse

Deltakerne hadde ingen bekymring om Halal mat, siden det finnes asiatiske butikker i byen Namsos. De mente de var heldige som kom dit siden det var Halal mat der. Dette førte til diskusjoner om hva som er nødvendig i livene våres. Hva gjør man hvis man finner en jobb et sted hvor man ikke selger Halal mat. I diskusjonen om hva man trenger i livet ble det nevnt sikkerhet, trygghet, penger, klær, god helse, varmt hus osv.

De visste heller ikke noe om hva man skal betale og hva som er gratis i Norge, og heller ingenting om helsetjenester som for eksempel legevakt, fri kort og hvordan en finne frem lege.

Skole

Kursdeltakerne satte stor pris på dette temaet. De fleste kunne ikke fortsette skole i Irak på grunn av krig og sanksjoner mot folket mellom 1991-2003. Det ble forklart hva slags skoler det er i Norge og at elevene deltar aktivt i undervisningen. At gym timene på skolene er obligatoriske, og at læreren ikke slår elevene men tar opp saker på en vennlig måte. Det å sammenlikne skole systemene var interessant. De ble også informert om hva man kan gjøre gratis. At det er skole til alle, at man kan låne bøker og pc-er på biblioteket, gå turer, være aktiv i idrett osv.

Vurdering av irakiske diplomer var også et av temaene. Sammenligning mellom yrkesfag her og i Irak, og hvordan skal man begynne et studium i Norge. Dette førte oss til hvilken grad norsk kurs er viktig for å ha kontakt med nordmenn og bli en integrert del av samfunnet.

Dette var en god inngang til diskusjon om hvordan man viser respekt til andre elever, lærere og ikke minst til andre mennesker på grunn av forskjellige kulturer. Kurslederen la vekt på å snakke åpent om religion og kulturer, og tok opp konflikter som kan komme og hvordan man kan løse dem. Det ble også diskusjoner om introduksjonskurset, praksis, jobb og CV.

Penger og støtte

Det var litt bekymring vedrørende lønn og penger. En av deltakerne spurte om sparing og hvordan man hjelper barn i andre land. Dette førte til diskusjon om hva forskjellen på sosial støtte og lønn er. Det var også mange spørsmål om hvor mye penger elektroniske apparater, medisiner og aktiviteter koster.

Religion og ulike kulturer

1990-2003 organiserte Saddam Hussein en religiøs kampanje som et resultat av tapet i krigen mot Kuwait. De fleste av palestinerne i Irak var ikke religiøse og i et nytt samfunn var de nødt til å beskytte sin egen integritet.

3. Den viktigste diskusjon i løpet av de tre dagene

I denne perioden ble 8 irakiske barn i Nord-Trøndelag av barnevernet fjernet fra familien sin. Familien som hadde tre barn var veldig opptatt av dette, fordi i arabiske Tv-kanaler sa de at barnene ble tatt uten grunn. De fikk høre at i Norge har staten ansvaret for barnene fra fødselen av. De visste ikke hvordan de skulle skille mellom barnas frihet og respekt til foreldrene sine, og det var stor bekymring for at staten skulle ta barnene uten grunn.

4. Metoder brukt i sesjonen

IOM forberedte mange DVD og CD-er for kulturorienterings programmet. De inneholdt informasjon om skole, barnehage, 17. mai, introduksjonsprogrammet og ikke minst om livet og naturen i Norge. Informasjons DVD og CD-ene var veldig nyttige ved å gi konkret og enkel informasjon.

5. Konklusjon

Kurset var nyttig fordi flyktningene fikk kunnskap om sine rettigheter og landet de skulle til. Dette fører til at veien blir kortere for å tilpasse seg i det nye samfunnet man blir en del av mente deltakerne.